

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

r.pr. Olaf Malinowski

*ul. Świdnicka 36 lok. 6
50 – 068 Wrocław
@: doradztwoprawne.om@wp.pl*

tel. kom: + 48 603 202 080

Wrocław, dnia 09 marca 2026 r.

Zlecający: Polska Izba Gospodarcza Naturopatów

Opiniujący: r.pr. Olaf Malinowski
adres do doręczeń: Kancelaria Radcy Prawnego i Doradcy
Restrukturyzacyjnego Olaf Malinowski
ul. Świdnicka 36 lok. 6, 50-068 Wrocław
dane kontaktowe: e-mail: doradztwoprawne.om@wp.pl
tel.: + 48 603 202 080

Przedmiot Opini: Ocena prawna możliwości ujęcia kosztu podatkowego w postaci składki członkowskiej na podstawie noty księgowej

Podstawa wydania opinii:

- 1) Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.);
- 2) Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz. U. poz. 1299);
- 3) Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 163 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 278 z późn. zm.).

OPINIA PRAWNA

I. STAN FAKTYCZNY

Polska Izba Gospodarcza Naturopatów jest organizacją zrzeszającą przedsiębiorców działających w branży naturopatycznej. Zgodnie z zasadami funkcjonowania Izby jej członkowie zobowiązani są do uiszczania okresowych składek członkowskich. Składki te nie stanowią wynagrodzenia za świadczenie usług w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, lecz mają charakter świadczenia organizacyjnego wynikającego z członkostwa w organizacji gospodarczej. W związku z powyższym Izba dokumentuje należności z tytułu składek poprzez wystawianie not księgowych, a nie faktur VAT. Powstała wątpliwość, czy przedsiębiorcy – członkowie Izby – mogą ujmować zapłacone składki jako koszty uzyskania przychodów, pomimo że dokumentem księgowym jest nota księgowa.

II. ANALIZA

a. CHARAKTER PRAWNY SKŁADKI CZŁONKOWSKIEJ

Składka członkowska w organizacji gospodarczej nie stanowi wynagrodzenia za świadczenie usług w rozumieniu przepisów o podatku VAT.

Ma ona charakter świadczenia wynikającego z przynależności do organizacji, świadczenia o charakterze organizacyjnym partycypacji w kosztach funkcjonowania organizacji.

W konsekwencji nie powstaje obowiązek wystawienia faktury VAT, a właściwym dokumentem księgowym może być właśnie nota księgowa.

b. PODMIOTY PROWADZĄCE PEŁNĄ KSIĘGOWOŚĆ

W przypadku podmiotów prowadzących księgi rachunkowe zgodnie ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) decydujące znaczenie ma to, czy dokument (i) potwierdza faktyczne zdarzenie gospodarcze oraz (ii) spełnia wymogi dowodu księgowego z art. 21 ww. ustawy.

Jeżeli nota księgowa wystawiona przez Izbę zawiera wszystkie wymagane elementy oraz potwierdza obowiązek zapłaty składki wynikający z członkostwa w organizacji, co do zasady może stanowić pełnoprawny dowód księgowy.

W takiej sytuacji przedsiębiorca prowadzący pełną księgowość może ująć wydatek w księgach rachunkowych, zaliczyć go do kosztów działalności operacyjnej, a następnie – przy spełnieniu ogólnych przesłanek podatkowych – do kosztów uzyskania przychodów.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej. Natomiast art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości wskazuje elementy, które powinien zawierać dowód księgowy, w szczególności: (i) określenie rodzaju dowodu i jego numer identyfikacyjny, (ii) określenie stron operacji gospodarczej, (iii) opis operacji oraz jej wartość, (iv) datę dokonania operacji oraz (v) podpis wystawcy dowodu lub osoby odpowiedzialnej za jego wystawienie.

Przepisy te nie wymagają, aby dowodem księgowym była wyłącznie faktura VAT. Dowodem księgowym może być każdy dokument spełniający ustawowe wymogi formalne oraz potwierdzający rzeczywiste dokonanie operacji gospodarczej.

W praktyce rachunkowej powszechnie stosowanym dokumentem jest nota księgowa, która może stanowić tzw. zewnętrzny dowód obcy w rozumieniu art. 20 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Oznacza to, że jeżeli nota księgowa identyfikuje strony operacji, wskazuje jej przedmiot (składka członkowska), określa kwotę, zawiera datę i numer dokumentu, to spełnia ona wymogi dowodu księgowego i może stanowić podstawę zapisów w księgach rachunkowych.

Jeżeli chodzi natomiast o samą zasadność uznania składek członkowskich za koszt uzyskania przychodu, należy odnieść się tutaj do treści art. 16 ust. 1 pkt 37 lit. c ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 278 z późn. zm.), który wskazuje, że:

*“Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów: składek na rzecz organizacji, do których przynależność podatnika nie jest obowiązkowa, **z wyjątkiem** składek na rzecz organizacji zrzeszających przedsiębiorców i pracodawców, działających na podstawie odrębnych ustaw [m.in. na podstawie: ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 278 z późn. zm.).] - **do wysokości łącznie nieprzekraczającej** w roku podatkowym kwoty odpowiadającej 0,25% kwoty wynagrodzeń wypłaconych w poprzednim roku podatkowym, stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne”;*

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych przewiduje ograniczony katalog wydatków, które mogą zostać zaliczone jako koszt uzyskania przychodu. W treści ww. przepisu zostało wskazane wprost, iż za taki koszt może zostać uznana składka na rzecz

organizacji zrzeszających przedsiębiorców i pracodawców, w tym w szczególności organizacji prowadzonych w formie izb gospodarczych. Ustawodawca wprowadził przy tym kwotowy limit możliwych do zaliczenia kosztów uzyskania przychodu.

Podsumowując, należy przyjąć w przedmiotowym przypadku, iż zestawienie przepisów ustawy o rachunkowości wraz z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych – przy spełnieniu warunków, które są przewidziane w przywołanych przepisach, upoważnia do stwierdzenia, iż jest prawnie dopuszczalnym ujęcie kosztu podatkowego w postaci składki członkowskiej na podstawie noty księgowej.

c. PODMIOTY PROWADZĄCE PODATKOWĄ KSIĘGĘ PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW (KPiR)

W przypadku przedsiębiorców prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz. U. poz. 1299). Rozporządzenie przewiduje, że podstawą zapisów w księdze mogą być m.in.: faktury, rachunki, inne dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej. W szczególności dopuszczalne są inne dowody opłat, jeżeli zawierają co najmniej: określenie wystawcy dokumentu, datę wystawienia, przedmiot operacji oraz kwotę. W praktyce podatkowej przyjmuje się, że nota księgowa spełniająca powyższe warunki może stanowić podstawę zapisu w KPiR, zwłaszcza w przypadku opłat o charakterze składek, opłat członkowskich lub organizacyjnych.

Jeżeli chodzi natomiast o samą zasadność uznania składek członkowskich za koszt uzyskania przychodu, należy odnieść się tutaj do treści art. 23 ust. 1 pkt 30 lit. b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 163 z późn. zm.), który wskazuje, że:

*“Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów: składek na rzecz organizacji, do których przynależność podatnika nie jest obowiązkowa, **z wyjątkiem** składek na rzecz organizacji zrzeszających przedsiębiorców i pracodawców, działających na podstawie odrębnych ustaw [m.in. na podstawie: ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 278 z późn. zm.)] - **do wysokości łącznie nieprzekraczającej** w roku podatkowym kwoty odpowiadającej 0,25% kwoty wynagrodzeń wypłaconych w poprzednim roku podatkowym, stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne;*

jeżeli przedsiębiorca nie wypłacał tych wynagrodzeń, kwota składek zaliczana do kosztów uzyskania przychodów w roku podatkowym nie może przekroczyć kwoty 250 zł.

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych przewiduje ograniczony katalog wydatków, które mogą zostać zaliczone jako koszt uzyskania przychodu. W treści ww. przepisu zostało wskazane wprost, iż za taki koszt może zostać uznana składka na rzecz organizacji zrzeszających przedsiębiorców i pracodawców, w tym w szczególności organizacji prowadzonych w formie izb gospodarczych. Ustawodawca wprowadził przy tym kwotowy limit możliwych do zaliczenia kosztów uzyskania przychodu.

d. PODSUMOWANIE

Niezależnie od rodzaju prowadzonej księgowości wydatek może zostać zaliczony do kosztów uzyskania przychodów, jeżeli spełnia ogólne przesłanki podatkowe, tj.:

1. został poniesiony przez podatnika,
2. pozostaje w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą,
3. ma na celu osiągnięcie przychodu lub zabezpieczenie jego źródła,
4. nie znajduje się w katalogu kosztów wyłączonych z kosztów podatkowych.

Składki na organizacje branżowe co do zasady spełniają powyższe kryteria, gdyż członkostwo w organizacji gospodarczej:

- wspiera działalność przedsiębiorców,
- umożliwia reprezentację interesów branży,
- zapewnia dostęp do informacji, standardów oraz działań promocyjnych.

III. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Mając na uwadze przedstawioną analizę przepisów prawa, należy uznać, że co do zasady nie istnieją przeszkody prawne, aby składki członkowskie uiszczane na rzecz Polskiej Izby Gospodarczej Naturopatów były ujmowane przez członków Izby jako koszty uzyskania przychodów, nawet jeżeli dokumentem księgowym jest nota księgowa.

Jednocześnie należy wskazać, że w polskim systemie prawa podatkowego każdorazowa kwalifikacja danego wydatku jako kosztu uzyskania przychodów dokonywana jest z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności konkretnego podatnika.

W związku z powyższym, w przypadku gdyby którykolwiek z członków Izby chciał uzyskać pełne bezpieczeństwo podatkowe, możliwe jest wystąpienie do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z wnioskiem o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej potwierdzającej możliwość zaliczania składek członkowskich do kosztów uzyskania przychodów.

Wydanie takiej interpretacji zapewnia podatnikowi ochronę prawną przewidzianą w przepisach Ordynacji podatkowej, w szczególności w zakresie braku negatywnych konsekwencji podatkowych w przypadku zastosowania się do wydanej interpretacji.

Olaf Malinowski

Radca Prawny